

Розділ 3. Прикладні соціокомунікаційні технології

Part 3. Applied Communication Technologies

https://doi.org/10.31516/2410-5333.061.09¹
УДК 004:028.8:316.472.4:355.01(477):(470+571)

Н. С. Вовк

кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Національного університету «Львівська політехніка»

natalia.s.vovk@lpnu.ua

https://orcid.org/0000-0002-2470-7188

ВИКОРИСТАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ СТОРІНОК У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ З МЕТОЮ МОРАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ЧИТАЧІВ У БЕРЕЗНІ-КВІТНІ 2022 РОКУ

Розглянуто особливості проведення просвітницьких заходів сучасними бібліотеками, визначено основні напрями використання соціальних мереж бібліотеками. Означено, що більшість сторінок публічних бібліотек у соціальних мережах публікують дописи про проведені чи заплановані заходи культурно-просвітницького спрямування, відповідні на інформаційні запити користувачів, оголошення про новинки бібліотечного фонду тощо. Проаналізовано особливості культурно-просвітницької діяльності та морально-інформаційної підтримки користувачів бібліотек із початку повномасштабної російсько-української війни (період аналізу 24.02.2022–30.04.2022 рр.). Аналіз виконано на основі дописів на сторінках у соціальній мережі п'яти українських бібліотек з різних регіонів держави. Подано результати дослідження у вигляді детальної характеристики дописів бібліотек та в табличній формі за такими критеріями: кількість дописів, регулярність дописів, характер дописів, кількість проведених просвітницьких заходів.

Ключові слова: культурно-просвітницька діяльність, морально-інформаційна підтримка, соціальні мережі, російсько-українська війна, допис.

N. S. Vovk

PhD in History, Associate Professor, Department of Social Communications and information activities, Lviv Polytechnic National University

THE USING OF LIBRARY SOCIAL NETWORKS PROFILES FOR THE MORAL AND INFORMATIONAL SUPPORT OF READERS IN MARCH-APRIL OF 2022

The scientific topicality. The development of libraries in recent decades has been marked by the transformation of their functions: modern book collection is not only the preservation of books and publishing books, but also cultural

1 This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

and educational functions (educating young people of the best human and civic qualities, intellectual development, important events of the year, promotion and use of information and library resources of the book collection, etc.). The library became especially relevant as information and resource center during the COVID-19 pandemic.

The purpose of research is to analyze the representation of libraries in social networks for cultural and educational activities among the population during the Russian-Ukrainian war.

The methodology. In the research such methods were used: the comparative method (comparison of the activities of libraries from different regions of Ukraine), the description methods (description of posts on “Facebook” social network), the analysis and data visualization (analysis of the latest research on educational and informational work of libraries through social networks; the results of the analysis of posts according to certain criteria), methods of comparison (comparison of the libraries activities in different Ukrainian regions) and generalization (conclusions on the activities of the library in the front areas and in the rear area).

The results. The peculiarities of cultural and educational activities and moral and informational support of library users since the beginning of the full-scale Russian-Ukrainian war (analysis period 24.02.2022–30.04.2022) are analyzed.

The scientific novelty. It is the first time of determination of the main directions of cultural and educational work and moral and informational support provided by libraries during the Russian-Ukrainian war.

The practical significance. The results of the research are presented in the form of a detailed description of library posts and in tabular form according to the following criteria: number of posts, regularity of posts, nature of posts and number of educational activities.

The conclusion. An analysis of library representations in different regions of Ukraine on social networks showed that all libraries have suspended book publishing for a short period of time (up to a month) since the beginning of full-scale Russian aggression in Ukraine, but at the same time provided informational support to the public. The articles of all libraries represent the educational and volunteer activities of librarians during the Russian-Ukrainian war. Social networks in this activity provide information support for such events and information support for the activities of both volunteers and internally displaced persons.

Key words: *cultural and educational activities, moral and information support, social networks, Russian-Ukrainian war, post.*

Актуальність теми дослідження. Розвиток бібліотек в останні десятиліття ознаменувався трансформацією їхніх функцій: сучасна книгозбірня займається не лише зберіганням книжкового фонду та видачою книг, а й культурно-просвітницькими функціями (виховання у молоді кращих людських і громадянських якостей, розширення інтелектуальних здібностей, формування педагогічної майстерності та компетентності, інформування про важливі події року, пропаганда й використання інформаційно-бібліотечних ресурсів книгозбірні тощо). Особливої актуальності бібліотеки як інформаційно-ресурсні центри набули в час

пандемії COVID-19, коли в межах своєї основної діяльності працівники організували різноманітні майстер-класи, виставки, онлайн-заходи для молоді, різні курси, семінари та ін. Загострилася потреба такої діяльності під час повномасштабного вторгнення рф в Україну, коли велика кількість бібліотек спершу змушена була припинити свою діяльність, а згодом — відновити її, сфокусувавши свою роботу саме на підтримці читачів та внутрішньо переміщених осіб. Така підтримка необхідна передусім з огляду на важке матеріальне становища (частина книгозбірень стала тимчасовим прихистком для осіб, які втратили житло) та зважаючи на психологічний і моральний стани населення, його патріотичний та бойовий настрої. Бібліотеки стали центрами підтримки української ідеї, згуртованості народу навколо незалежності України.

Постановка проблеми. Із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України бібліотеки, як й інші культурно-мистецькі організації на більшій частині території нашої держави, перейшли в онлайн-формат. Ключовим напрямом їхньої діяльності стала морально-інформаційна та психологічна підтримка населення, особливо вимушено внутрішньопереміщених осіб. Книгозбірні розпочали просвітницьку роботу серед населення, здійснювали волонтерську діяльність та проводили різноманітні заходи для популяризації української культури. Така діяльність супроводжувалася інформаційною підтримкою у мережі Інтернет. Ключовим ресурсом поширення інформації про такі заходи були сторінки бібліотек у соціальних мережах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання просвітницької діяльності сучасних бібліотек розглянуто у працях таких українських дослідників: Ю. Мишко, О. Великосельська, О. Кузьменко та В. Загуменна. Щодо питання інформаційного супроводу діяльності бібліотек через соціальні мережі, то його вивчено в працях С. Цибалюк та Н. Добрянської, Р. Іваськів та інших.

Мета статті — проаналізувати діяльність українських бібліотек з початку повномасштабного вторгнення рф на територію України крізь призму дописів на офіційних сторінках книгозбірень у соціальних мережах. Для досягнення мети використано описовий метод (подано опис дописів у соціальній мережі Facebook), метод аналізу та візуалізації даних (здійснено аналіз останніх досліджень щодо просвітницької та інформаційної роботи бібліотек через соціальні мережі; подано результати аналізу дописів за визначеними критеріями), порівняльний аналіз (проведено порівняння діяльності бібліотек із різних регіонів України) та метод узагальнення (подано висновки про діяльність бібліотек у прифронтових зонах та в зоні тилу).

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток сучасних бібліотечних установ як інформаційно-ресурсних та культурно-освітніх центрів спричинений широким використанням соціальних медіа у всіх сферах життя суспільства. Публічні бібліотеки серед перших включилися в трансформацію інформаційного середовища та почали розробляти нові технології бібліотечно-інформаційного обслуговування та культурно-просвітницької діяльності (Кузьменко, Загуменна, 2020, с. 26). Більшість сторінок публічних бібліотек у соціальних мережах публікують дописи про проведені чи заплановані заходи культурно-просвітницького спрямування, відповіді на інформаційні запити користувачів, оголошення про новинки бібліотечного фонду тощо.

Вивчення літературних джерел показує, що термін культурно-просвітницької діяльності розглядають як організаційне поєднання засобів та методів впливу і працівників, які спроможні організувати такі заходи за власними ідейно-тематичними задумами. До основних заходів культурно-просвітницької діяльності сучасних публічних бібліотек належать такі: організація книжково-інформаційних виставок (у традиційному та електронному форматах), інформування читачів про проведення різноманітних заходів та подій, які відбуваються як у самій бібліотеці, так і в інших книгозбірнях, презентації книг, творчих робіт, електронних презентацій, відеороликів тощо (Мишко, 2018, с. 43).

Важливим напрямом такої діяльності бібліотек є формування їх іміджу у суспільстві. За словами О. Великосельської, така діяльність може сформувати як позитивний, так і негативний імідж, оскільки такі просвітницькі заходи проводяться задля читачів та за їх активної участі. І як результат такої співпраці формується громадська думка, колективний досвід відвідування таких заходів і самих бібліотек. Відповідно, до книгозбірень звертатимуться не лише для отримання книг чи іншої інформації, а частіше такі звернення будуть як до осередку культурного збагачення, творчої та інтелектуальної діяльності, центру неформального спілкування, місцем відпочинку, проведення дозвілля (Великосельська, 2016). Але саме такі види діяльності є ключовими напрямами розвитку сучасних бібліотек як соціально-комунікаційних центрів.

Для залучення цільової аудиторії до участі в таких заходах бібліотеки використовують усі наявні ресурси та методи. Проте найпопулярнішим і найбільш продуктивним ресурсом сьогодення залишаються представництва бібліотек у соціальних медіа. Українська бібліотечна спільнота теж доволі широко представлена на просторах онлайн-осередків. Активізація медійної діяльності сьогодні вможливорює просування бібліотеки і формування її іміджу, а також створює сприятливі

умови для розвитку бібліотечного фахівця як особистості і професіонала (Вовк, Жаворонко, 2021, с. 25). Основними напрямками використання соціальних мереж бібліотеками виокремлюють такі:

- ведення професійного профілю бібліотеки;
- публікація контенту, який розкриває діяльність бібліотеки, її продукти та послуги;
- републікація і мікроблогінг повідомлень, які становлять інтерес для професійної спільноти та читачів;
- комунікаційний канал з користувачами (написання коментарів, моніторинг обговорень під власним контентом, опитування) (Маранчак, 2021, с. 61).

До основних соціальних мереж, які вже сьогодні активно використовують публічні бібліотеки, належать Facebook, Instagram, інколи – YouTube. Практично залишаються не задіяні соціальні мережі TikTok та Telegram, хоча саме ці мережі є найпопулярніші серед молоді. Кожна соціальна мережа має свою цільову аудиторію. У Facebook переважає більш досвідчена аудиторія, яка відповідає певним запитам і ознакам (Маранчак, 2021, с. 61). Ця соціальна мережа є вже досить «дорослою» і, відповідно, в більшості використовується для комунікації і поширення інформації серед населення вікової категорії «30+». За іншими дослідженнями визначено, що найбільша частина користувачів соціальної мережі Facebook – це особи віком 35–44 років (35%). Це активна частина підписників, які часто користуються інформаційними послугами, відвідують бібліотечні заходи та підтримують з нами постійний зв'язок (Цимбалюк & Добрянська, 2021, с. 190).

Своєрідним проривом у розвитку соціальної мережі Instagram стали 2019–2021 рр. Водночас як аудиторія соціальної мережі Facebook змінилася структурно (збільшився середній вік користувачів), соціальна мережа Instagram об'єднала цільову аудиторію молодого віку (14–25 років), графічне наповнення мережі приваблює щораз більшу кількість користувачів (Вовк & Жаворонко, 2021, с. 26). Хостинг Instagram, як і Facebook, на сьогодні є найбільшою соціальною мережею, якою користуються понад 1 млрд людей у світі (Іваськів, 2020, с. 88).

Беручи до уваги зазначені ключові показники аналізу цільової аудиторії соціальних мереж, сучасні бібліотеки розгорнули своє представництво у більшості в зрілій соцмережі Facebook. Для аналізу інформаційних дописів у соціальній мережі обрано сторінки таких публічних бібліотек України:

1. Бібліотека На Мулярській (м. Львів);
2. Тернопільська обласна бібліотека для молоді (м. Тернопіль);
3. Бібліотека на Вишгородській, 29 (м. Київ);

4. Центральна міська бібліотека ім. І. Франка (м. Одеса);
5. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. Чижевського (м. Кропивницький).

Під час аналізу сторінки названих бібліотек, особливу увагу приділено аналізу дописів після 24 лютого 2022 р. Початок повномасштабного російського вторгнення на територію України спричинив у кожного громадянина відчуття невизначеності та нерозуміння всієї ситуації, спричинені страхом та панікою. Своєрідний ступор виник і в діяльності різних установ, зокрема і бібліотечних. Керівництву усіх організацій, як на Заході України, так і на прифронтовій території, знадобилося декілька днів для прийняття рішень щодо подальшого функціонування. Беручи до уваги активні бойові дії, а також патріотичний дух українського народу, усі організації та установи, попри виконання своїх функціональних обов'язків, пильну увагу приділили волонтерській діяльності, спрямованій на допомогу як Збройним силам України, так і тимчасово внутрішньо переміщеним особам. Вагому роль і морально-інформаційну підтримку у цьому напрямі здійснюють публічні бібліотеки.

У результаті аналізу дописів бібліотек у період 24.02.2022 р. – 30.04.2022 р. визначено, що окрім інформування населення про нові надходження до бібліотечного фонду, працівники книгозбірень за підтримки працівників інших установ (соціальних служб, психологічних центрів, культурно-мистецьких центрів тощо) проводили й морально-інформаційну підтримку населення.

Бібліотека На Мулярській – представництво в соціальних мережах Центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки. Сьогодні ця бібліотека – сучасний просвітницький, культурно-інформаційний центр.

Повноцінну роботу після вторгнення російської федерації бібліотека відновила 14.03.2022 р. Але з перших днів війни бібліотека активно долучилася до волонтерської діяльності. Перші дописи від 24–28 лютого є републікаціями інших дописів про надання тимчасового помешкання для вимушених внутрішньо переміщених осіб, збір гуманітарної допомоги тощо.

З дописів Бібліотеки на Мулярській висновуємо про підтримку і внутрішньо переміщених осіб. У відеодописі від 15.03.2022 р. «Біженець, який вкрав наше сердечко – Фредд» бачимо, що бібліотека також на певний час стала таким тимчасовим притулком не лише для людей, а й для собаки. Окремі дописи інформують про організацію перегляду мультфільмів дітьми, які приїхали із зони бойових дій, огляд наявної дитячої літератури тощо. У бібліотеці проводиться збір українських книжок для українців у Польщі.

Для збереження психологічного здоров'я бібліотекою було організовано зустріч із практикуючим терапевтом, психологом Оленою Дівеєвою (допис на сторінці від 12.04.2022 р.).

Значна кількість дописів інформує про наявні книги, які розкривають основні історичні події (Євген Магда «Гібридна агресія Росії. Уроки для Європи»; Володимир Станчишин «Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності»), та книги для психологічної підтримки (Сергій Плохій «Стіни в моїй голові. Жити з тривожністю і депресією», Джудит Герман «Психологічна травма та шлях до видужання. Наслідки насильства — від знущань у сім'ї до політичного терору»).

Тернопільська обласна бібліотека для молоді (ТОБМ) — сучасний культурно-дозвіллевий центр, який поєднує функції бібліотеки, інтернет-кафе, виставкової зали, місця для зустрічей і проведення екскурсійних програм, модного простору для дозвілля та навчання молоді. ТОБМ провадить свою рекламно-інформаційну роботу і у соціальних мережах, зокрема у Facebook. (Вовк & Жаворонко, 2021, с. 26). Першим дописом аналізованого періоду у соціальній мережі ТОБМ інформує, що із введенням в Україні воєнного стану бібліотека тимчасово припиняє проведення масових заходів усіх форм, зокрема занять клубів, курсів (допис від 24.02.2022 р.). Наступний допис датований вже 7 березням 2022 р., що свідчить про певну паузу в інформаційному супроводі своєї діяльності в соціальних медіа. У подальшому знаходимо допис (від 09.03.2022 р.) про організацію «розвантажувальних» заходів для молоді за окремим графіком.

На сторінці знаходимо також дописи, присвячені інформаційній та психологічній підтримці населенню, наприклад: як розважити дітей (і не лише) в умовах ізоляції; поради для підлітків під час війни; poradnik, у якому зібрано інформацію, що допоможе вижити, боротися й перемогти у складних умовах бойових дій та ін. Особливу увагу в дописах звернено на необхідності розголошення причин російсько-української війни. Так, у дописі від 18.03.2022 р. знаходимо інформацію про зустріч із тернопільськими літераторами, які презентували свої твори на авторських читаннях «Вірші, народжені війною», організованих ТОБМ. Окремі заходи, організовані бібліотекою, присвячені і зниженню рівня тривожності, спричиненого війною. Зокрема проведено зустріч з Елеонорою Яценко, кандидаткою педагогічних наук, доценткою Західноукраїнського національного університету на тему «Як управляти стресом в умовах війни» (допис від 23.03.2022 р.). Деякі дописи свідчать про організацію заходів, присвячених підняттю морального духу українського народу, наприклад: вечір патріотичної та духовної пісні (допис від 06.04.2022 р.), літературно-музичний вечір «Воскресає Україна!» (допис від 07.04.2022 р.). 12 квітня 2022 р. опублікований допис про зустріч («ЕкоНастрій») із

директором Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Іваном Гером, який розповів про злочини проти доквілля, які чинить ворог, та їх наслідки.

Бібліотека на Вишгородській, 29 працює з 1954 р. До повномасштабної російської агресії проти України бібліотека мала назву – Бібліотека імені Олександра Грибоєдова. Проте в дописі від 03.03.2022 р. зазначено, що бібліотека відмовляється від імені російського письменника Олександра Сергійовича Грибоєдова і до узгодження перейменування буде називатися Бібліотека на Вишгородській, 29. Своєрідною «візитівкою» бібліотеки стали Києвознавчий клуб «Кияни» та киевознавчомотиваційний проект «Київ. Місто твоє і моє». У результаті російської агресії бібліотека, як й інші подібні установи, на деякий час призупинила активну книговидачу. З повідомлення на сторінці бібліотеки в мережі Facebook бачимо, що частково робота бібліотеки була відновлена з 29.03.2022 р. Проте протягом цього місяця від початку повномасштабної війни на сторінці книгозбірні з'являлися патріотичні дописи для підтримки бойового та морального духу.

Дописи на сторінці бібліотеки розділено за тематичними групами, кожна з яких має свій хеш-тег: #цікаво_знати, #вірш_дня, #київ_місто_твоє_і_моє, #літературний_календар, #історичний_конспект, #цікаво_знати, #бібліотекар_інфо, #книгоцитати. У рубриці #вірш_дня щодня подано сучасні патріотичні вірші. Рубрика «Історичний конспект», яка з'явилася 11 квітня, містить добре відомі факти з історії України від самого її початку і до сьогодення. Особливої уваги потребує рубрика #варто_знати, де подано важливу інформацію, зокрема про дії в разі виявлення вибухонебезпечних предметів.

Допис від 02.04.2022 р. представляє інформацію про проведену концертну програму «З Україною у серці» для біженців від російської агресії та мешканців німецького села бібліотекаркою та організаторкою літературно-музичної вітальні «Крила». З дописів (від 07.04.2022 р. та 18.04.2022 р.) бачимо, що бібліотекарі активно долучаються до волонтерської роботи, наприклад, збираючи кошти для добровольчого батальйону «Свобода». Налагоджена також і співпраця із волонтерами, які беруть літературу для тих, хто не в змозі прийти сам.

Центральна міська бібліотека ім. І. Франка (м. Одеса) очолює Централізовану бібліотечну систему для дорослих Одещини. На сьогодні бібліотека є інформаційним, культурним, дозвіллевим центром, у книгозбірні налагоджені творчі, партнерські взаємини зі всілякими соціокультурними групами, державними та культурними установами, творчими спілками, неформальними об'єднаннями. Аналізуючи сторінку бібліотеки у соціальній мережі, бачимо, що регулярність дописів

відсутня. Деякі дописи на сторінці бібліотеки є републікаціями зі сторінки Бібліотека ЦБС Одеса. Після вторгнення російської федерації перший допис датовано 28 лютого і присвячений він італійському композитору Джоаккіно Россіні. З подальших дописів, зокрема від 13.03.2022 р., дізнаємося, що відновлює роботу гурток любителів української мови «Мрія», у якому брали участь і знавці української мови, і ті, хто хотів її вивчити. Попри таку ініціативу, слід зазначити, що невелику частину дописів після 24.02.2022 р. досі створено російською мовою (3 републікації, 1 власна публікація) і назву сторінки бібліотеки у соціальній мережі Facebook також створено російською мовою.

У результаті аналізу представленої інформації дізнаємося, що книгозбірнями ЦБС для дорослих організовано онлайн-семінар про роботу бібліотек Одещини під час воєнного стану. До Всесвітнього дня книги та авторського права у бібліотеці презентували книжкову виставку «Український дивосвіт». З допису від 23.04.2022 р. бачимо, що, за словами бібліотекарів, зараз особливу увагу читачів привертає література про історію, культуру та визначні особи України. Тому на виставці були представлені ілюстровані видання про життя та творчість символів української літератури – Тараса Шевченка та Лесі Українки, про знаменитих гетьманів, князів, про борців за незалежність країни.

Останній допис від 29.04.2022 р. подає результати проведеного соціологічного опитування ЦБС для дорослих «Книга під час воєнного стану». Згідно з цим опитуванням, 80% респондентів зазначили, що книги є потужним антидепресантом.

Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. Чижевського (м. Кропивницький) – одна з найстаріших в Україні, найбільша за обсягом фондів книгозбірня області. Виконує функції головної бібліотеки регіону, координує діяльність бібліотек області, надає їм науково-методичну допомогу. Перший допис аналізованого періоду від 25.02.2022 р. присвячений діям у надзвичайних ситуаціях. Відповідно до коментарів до цього відеодопису, інформація була актуальною і важливою. Бібліотека Чижевського з перших днів російської агресії активно долучилася до волонтерської діяльності: невинно проводить промоакції, майстер-класи, перегляди літератури та творчих зустрічей, запрошує внутрішньо переміщених осіб до головної книгозбірні області. Так, з допису від 21.04.2022 р. дізнаємося, що на Великодні майстер-класи до Марії Грім завітали кропивничани та вимушені переселенці із сусідніх регіонів.

Бібліотека запровадила просвітницький проєкт «Україна у роки Другої світової війни: маловідомі сторінки», результати також представлено і в дописах у соціальній мережі. Актуальними є віртуальні виставки з циклу виставок «Школа виживання: поведінка населення під

час воєнних дій». Разом з Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області бібліотека провела навчальний захід «Вчимося діяти у надзвичайних ситуаціях», який книгозбірня започаткувала напередодні війни.

З допису від 11.03.2022 р. бачимо, що у бібліотеці проведено Флешмоб дитячих малюнків. Бібліотекарі у центрах для внутрішньо переміщених осіб проводять різні просвітницькі заходи, наприклад, читання вголос, перегляд літератури, майстер-клас з робототехніки та майстер-класи із виготовлення листівки «З Україною в серці» та поробок в техніці квілінгу. Гості міста взяли участь у літературній вікторині «Літературний бутерброд» (допис від 18.04.2022 р.).

Окремі дописи присвячені психологічній підтримці населення, наприклад: поради від психологів ДСНС, симптом фантомної сирени, 6 вправ проти стресу та ін. При бібліотеці функціонують і різноманітні клуби для дозвілля, зокрема Клуб розмовної англійської мови, Клуб віртуальних подорожей.

У таблиці 1 представлено результати аналізу сторінок усіх п'яти бібліотек за визначеними критеріями.

Таблиця 1.

Результати аналізу сторінок бібліотек у соціальній мережі Facebook (24.02.2022–30.04.2022 рр.)

Критерій аналізу сторінки у соціальній мережі	Бібліотека на Мулярській	Тернопільська обласна бібліотека для молоді	Бібліотека на Вишгородській, 29	Центральна міська бібліотека ім. І. Франка	Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. Чижевського
Кількість дописів	85	66	106	32	197
Регулярність дописів	Деякі дописи на 1–2 дні	1 допис на 1–2 дні	Деякі дописи на 1 день	1 допис на 4–5 днів	Деякі дописи на 1 день
Характер дописів (повідомлення, пояснення, прохання, вітання, емоції, підтримка)	Повідомлення, вітання, емоції, підтримка	Повідомлення, вітання, емоції, підтримка	Повідомлення, емоції, підтримка	Повідомлення, емоції, підтримка	Повідомлення, вітання, підтримка
Кількість проведених просвітницьких заходів	14	29	-	10	48

Висновки. Аналіз представництв п'яти бібліотек із різних регіонів України (захід, центр, північ) у соціальних мережах засвідчив, що всі книгозбірні з початку повномасштабної російської агресії на території України на короткий період часу (до місяця) призупинили книговидачу, але водночас надавали інформаційну підтримку населенню. Дописи усіх бібліотек аналізованого періоду представляють більшою мірою просвітницьку та волонтерську діяльність бібліотекарів у період російсько-української війни. Бібліотеки, які перебувають у прифронтовій частині, у зв'язку зі складною ситуацією, не могли проводити таку ж активну діяльність як бібліотеки у тилу — на Заході країни. Соціальні мережі у цій діяльності надають інформаційний супровід таких заходів та інформаційну підтримку діяльності як волонтерів, так і внутрішньо переміщених осіб. У подальших дослідженнях слід проаналізувати просвітницьку та морально-інформаційну підтримку усіх бібліотек окремих регіонів України, оскільки, зрозуміло, саме такий аналіз за регіонами зможе представити цілісне бачення ролі бібліотек у такій діяльності.

Список посилань

- Великосельська, О. (2016). Культурно-просвітницька робота бібліотеки як основа створення інтелектуального та культурного середовища університету. *Просвітницька діяльність бібліотек вищої школи: проблеми, пошук, перспективи: матеріали наук.-практ. конф., Хмельницький*. Отримано Квітня 4, 2021 з <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4660/1/%d0%92%d0%b5%d0%bb%d0%b8%d0%ba%d0%be%d1%81%d0%b5%d0%bb%d1%8c%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0.pdf>
- Вовк, Н., & Жаворонко, С. (2021). Позиціонування бібліотеки у молодіжному інтернет-середовищі. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 2, 23–32.
- Іваськів, Р. (2020). Застосування соціальних медіа для підвищення ефективності бібліотечних інформаційних систем. *Кваліологія книги*, 1, 84–92.
- Кузьменко, О., & Загуменна, В. (2020). Бібліотека як соціокультурний публічний простір: трансформаційні зміни. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 4, 24–31.
- Маранчак, М. (2021). Онлайн-репутація бібліотеки в період пандемії COVID-19. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 3, 58–63.
- Мишко, Ю. (2018). Інноваційні форми культурно-просвітницької діяльності дитячих бібліотек України. *Інтегровані комунікації*, 6, 41–49.
- Цимбалюк, С., & Добрянська, Н. (2021). Соціальні мережі як дієвий інструмент розкриття бібліотечного фонду в умовах карантинних обмежень. *Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій: матеріали III науково-практичної інтернет-конференції, Ужгород*. 185–194. Видавництво Олександри Гаркуші.

References

- Ivaskiv, R. (2020). The use of social media to improve the efficiency of library information systems. *Qualification Book, No. 1*, pp. 84–92. [In Ukrainian].
- Kuzmenko, O., & Zahumenna, V. (2020). Library as a socio-cultural public space: transformational changes. *Library science. Record Studies. Informology, 4*, 24–31. [In Ukrainian].
- Maranchak, M. (2021). Online reputation of the library during the COVID-19 pandemic. *Library science. Record Studies. Informology, 3*, 58–63. [In Ukrainian].
- Myshko, Yu. (2018). Innovative forms of cultural and educational activities of children's libraries in Ukraine. *Integrated communications, 6*, 41–49. [In Ukrainian].
- Tsymbaliuk, S., & Dobrianska, N. (2021). Social networks as an effective tool for opening the library fund under quarantine restrictions. *A new model of the information image of the library: a change in the traditional perception of its purpose and functions: materials of the III scientific-practical Internet conference, Uzhhorod*. 185–194. Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi. [In Ukrainian].
- Velykoselska, O. (2016). Cultural and educational work of the library as a basis for creating an intellectual and cultural environment of the university. *Educational activity of higher school libraries: problems, search, prospects: materials of scientific-practical. conf., Khmelnytskyi*. Retrieved April 4, 2021, from <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4660/1/%d0%92%d0%b5%d0%bb%d0%b8%d0%ba%d0%be%d1%81%d0%b5%d0%bb%d1%8c%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0.pdf> [In Ukrainian].
- Vovk, N., & Zhavoronko, S. (2021). Positioning of the library in the youth Internet environment. *Library science. Record Studies. Informology, 2*, 23–32. [In Ukrainian].

Надійшла до редколегії 31.05.2022